

Učni načrt

Izbirni predmet

PROGRAM OSNOVNOŠOLSKEGA IZOBRAŽEVANJA

ŠPANŠČINA

Učni načrt

Izbirni predmet

PROGRAM OSNOVNOŠOLSKEGA IZOBRAŽEVANJA

ŠPANŠČINA

Nacionalni kurikularni svet
Področna kurikularna komisija za osnovno šolo
Predmetna kurikularna komisija za španščino

Učni načrt za izbirni predmet

ŠPANŠČINA

PREDMETNA KURIKULARNA KOMISIJA ZA ŠPANŠČINO

dr. **Branka Kalenič Ramšak**, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, predsednica
Natali Žlajpah, Gimnazija Poljane Ljubljana, strokovna tajnica
Nubia Zrimec, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta
mag. **Damjana Pintarič**, Gimnazija Jožeta Plečnika Ljubljana
Katarina Gospodarič, Gimnazija Postojna

Izdala in založila **Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport, Zavod RS za šolstvo**

Za ministrstvo dr. **Slavko Gaber**
Za zavod **Alojz Pluško**

Uredila **Zvonka Labernik**
Jezikovni pregled **Vesna Halužan**
Oblikovanje **Tanja Radež**
Prelom in tisk **Tiskarna Kočevski tisk d. d., Kočevje**

Prvi natis

Ljubljana, 2004

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

371.214.1:811.134.2

UČNI načrt. Izbirni predmet : program osnovnošolskega izobraževanja. Španščina /[[pripravila] Predmetna kurikularna komisija za španščino Branka Kalenič Ramšak ... et al.]. - 1. natis. - Ljubljana : Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport : Zavod RS za šolstvo, 2004

ISBN 961-234-324-1 (Zavod Republike Slovenije za šolstvo)
1. Kalenič Ramšak, Branka
113672960

K a z a l o

1 Opredelitev predmeta	5
2 Splošni cilji predmeta	6
3 Operativni cilji predmeta	7
3.1 Receptivne spretnosti	7
3.2 Produktivne spretnosti	8
3.3 Sporočilni nameni	9
3.4 Jezikovno znanje in sposobnosti	11
3.5 Tematsko področje	15
4 Minimalni standardi znanja	17
5 Medpredmetne povezave	19
6 Didaktična priporočila	25
6.1 Splošna navodila	25
6.2 Specialnodidaktična priporočila	25
7 Preverjanje in ocenjevanje znanja	34
7.1 Splošno	34
7.2 Vrste preverjanja znanja	34
7.3 Preverjanje posameznih jezikovnih spretnosti, sposobnosti in znanja	36
7.4 Ocenjevanje	38
8 Izvedbeni standardi in normativi	40

1 OPREDELITEV PREDMETA

Izbirni predmet španščina je v osnovni šoli triletni predmet, ki se izvaja v obsegu dveh ur tedensko, tj. skupaj 204 ure.

Učenec lahko po enem ali dveh letih učenja tujega jezika izstopi. Z učenjem tujega jezika lahko začne tudi v 8. ali 9. razredu, če ima ustrezno predznanje.

V izobraževanju posameznika ima ta predmet predvsem splošnoizobraževalno in vzgojno vlogo. S poukom španskega jezika se učenci usposablajo za ustrezno in učinkovito govorno in pisno sporazumevanje v najrazličnejših okoliščinah, za izražanje spoznanj o sebi in svetu, za širjenje njihovih sporazumevalnih zmožnosti prek meja materinščine in za spoznavanje tuje kulture in načina življenja. S tem spoznavanjem vzgajamo učence v humanističnem duhu, saj si učenci s primerjanjem tuje kulture z lastno razvijajo strpen odnos do drugosti in drugačnosti, kar prispeva tudi k njihovemu osebnostnemu razvoju, obenem pa jim krepi lastno kulturno identiteto.

Španščina je kot svetovni jezik pomembna, saj vključuje dolgo zgodovinsko in kulturno tradicijo, pustila je sledove v svetovni civilizaciji v vseh pogledih. Danes je španščina po številu govorcev tretji svetovni jezik. Cilj pouka španskega jezika je nuditi osnovnošolcu tudi pravičen pogled na svet španskih govorcev, s tem razbiti napačne ustaljene predstave ter tako povezovati slovensko in špansko govorečo kulturo v vseh njenih razsežnostih.

2 SPLOŠNI CILJI PREDMETA

V skladu z omenjenim so opredeljeni tudi splošni cilji poučevanja španščine v osnovnem izobraževanju. S poukom španščine si učenci pridobijo znanja, zmožnosti in spretnosti s tem, da:

a) razvijajo sposobnosti za učinkovito rabo španskega jezika kot sredstva za sporazumevanje:

- učenci razvijajo sposobnosti za uspešno sprejemanje in tvorjenje ustnih ter pisnih besedil;
- spoznavao sistem španskega jezika na glasoslovni, oblikoslovni, skladenjski, besedotvorni in besediloslovni ravni;
- razvijajo sporazumevalne strategije pri različnih spretnostih;
- spoznavao socialne norme, ki pogojujejo jezikovno rabo;
- prepoznavajo in ustrezno uporabljajo različne socialne in funkcijske zvrsti jezika;

b) spoznavao kulturo in civilizacijske posebnosti špansko govorečih narodov:

- usvajajo splošno znanje, ki bo zajemalo osnovne sociokulturne vsebine španske in (delno) hispanoameriške resničnosti danes;
- usvajajo splošno znanje o pomembnih zgodovinskih in geografskih dejstvih Španije in Hispanoamerike;
- širijo poznavanje špansko govorečih dežel za uravnavanje svojih sporočil;

c) razvijajo svoje sposobnosti za samostojno učenje, za večjo kontrolo nad lastnim procesom učenja:

- razvijajo sposobnost za prepoznavanje lastnih potreb po znanju in za samostojno načrtovanje dela;
- spoznavao vrednost učenja v skupini (učenje v sodelovanju);
- razvijajo ustrezne strategije in tehnike učenja, potrebne za nadaljnje izobraževanje;
- razvijajo sposobnost vrednotenja lastnega procesa učenja in vpeljevanja morebitnih potrebnih sprememb;
- razvijajo sposobnost ustreznega izkoriščanja priložnosti za učenje zunaj šolskih okvirov;
- razvijajo pozitiven odnos do lastnih in tujih napak;

d) sodelujejo pri razvijanju različnih pristopov in vrednot glede na mednarodno skupnost:

- cenijo in pozitivno vrednotijo kulturno ter jezikovno različnost družbe;
- razumejo in sprejemajo različne poglede na svet, ki so lastni posameznim družbam, četudi ne ustrezajo njihovi vrednostni lestvici;
- pozitivno vrednotijo napore za vzpostavitev in ohranitev odnosov – izhajajočih iz obojestranskega spoštovanja – z drugimi kulturami in družbami.

Za dosego teh splošnih ciljev mora pouk španščine potekati celostno. To pomeni, da mora skladno zajemati vse omenjene elemente in jih vzporedno razvijati.

3 OPERATIVNI CILJI PREDMETA

Operativne cilje razumemo kot razvijanje sposobnosti branja, pisanja, poslušanja in govora, prav tako kot razvijanje jezika kot sistema, ki je sredstvo za sporazumevanje, kulture, civilizacije in literature. Zato naj učenci prepoznavajo jezik kot sistem na vseh jezikovnih ravneh in znajo ta sistem uporabljati kot sredstvo za sporazumevanje – raba jezika v specifičnih okoliščinah – kot tvorci in naslovniki ter naj pokažejo vpogled v kulture in civilizacije dežel ciljnega jezika.

Izbor vsebin in dejavnosti odseva koncept jezika in učenja skladno s teoretično podlago kurikula. Tako vključuje poleg sporazumevalnih in slovničnih razsežnosti tudi **socio-kulturno**, in to s tematskimi bloki. Tako se tudi opredelijo **vzorci sporočilnih namenov**, ki jih bodo učenci sposobni udejanjiti, **slovnični elementi**, ki jih bodo morali znati uporabljati, in **teme**, o katerih bo tekla beseda. **Strategije učenja in sporazumevanja** so vključene v dejavnosti in ne predstavljajo vsebin, ki jih je treba posamezno obravnavati.

3.1 RECEPTIVNE SPRETNOSTI

3.1.1 Poslušanje in slušno razumevanje

Glavni cilj te spretnosti je doseči, da bodo učenci razumeli tisto, kar slišijo v resničnih govornih položajih. Pri tem bodo uporabljali ne samo jezikovno znanje, ampak tudi tiste strategije in tehnike učenja ter sporazumevanja, ki bodo omogočile hitro in jasno razumevanje informacij.

V pogovoru z učiteljem, s sošolci, z govorcem tujega jezika, ki se zaveda, da govori s tujcem, ali pri poslušanju avtentičnih posnetih besedil, učenci:

- razumejo in sledijo ustnim navodilom;
- prepoznavajo in razumejo različne naglasne in intonacijske vzorce, ki ustrezajo okoliščinam sporazumevanja;
- razumejo in izluščijo posamezna dejstva in informacije, vsebovane v besedilu;
- razumejo glavne misli sporočila;
- prepoznavajo okoliščine sporazumevanja in razpoloženje govorcev.

3.1.2 Bralno razumevanje

Branje je proces interakcije med besedilom in bralcem. Če želimo brati v jeziku, ki se ga učimo, potrebujemo bralne sposobnosti, s pomočjo katerih prepoznavamo diskurzivne in jezikovne značilnosti ciljnega jezika – v tem primeru španščine.

Učenci:

- razlikujejo med zapisom in izgovorom posameznih glasov in besed;
- prepoznavajo sporočilni namen pisnega besedila;
- prepoznavajo in izluščijo točno določene informacije;
- razumejo jasno ubesedene podrobnosti;
- razumejo zaporedje dogodkov.

3.2 PRODUKTIVNE SPRETNOSTI

3.2.1 Govor in govorno sporočanje

V osebнем stiku z govorcem ali govornici – učenec z učiteljem, učenec s sošolci ali z govorcem tujega jezika, ki se zaveda, da govori s tujcem, učenci:

- upoštevajo temeljna pravila španskega jezika v izgovorjavi, intonaciji in stavčnem ritmu, uporabljajo ustrezne naglase in poudarke;
- se vključujejo v govorno sporazumevanje;
- poimenujejo stvari, osebe, pojme, živali;
- povprašajo in dajejo informacije;
- dajejo navodila;
- izražajo potrebe, želje, občutke;
- opisujejo stvari, osebe, kraje, dogodke, postopke;
- pripovedujejo in poročajo o vsakdanjih temah v sedanosti, preteklosti ter o namerah za prihodnost.

3.2.2 Pisanje in pisno sporočanje

Končni cilj pisanja in pisnega sporočanja je naučiti učence oblikovati sporočilo, ki bo ustrezalo zahtevam, tako vsebinskim kot tudi oblikovnim in jezikovnim.

Pri oblikovanju pisnih sporočil učenci:

- prepíšejo in zapišejo posamezne besede, povedi;
- upoštevajo temeljna pravopisna in slovnična pravila španskega jezika;
- napišejo krajša funkcionalna besedila kot so razglednice, sporočila, kratka zasebna pisma, dialogi, navodila s pomočjo danega vzorca ali iztočnice;
- v določeni pisni obliki na preprost način izrazijo svoje misli, zanimanja.

Pri vseh spretnostih uporabljajo osnovne strategije učenja in sporazumevanja.

3.3 SPOROČILNI NAMENI

Učenci prepoznavajo, razumejo in ustrezno uporabljajo glede na stopnjo formalnosti, okoliščine, namen sporočila in naslovnika različne jezikovne realizacije naslednjih sporočilnih namenov:

3.3.1 Vzorci za vzpostavljanje stikov z ljudmi

Učenci znajo začeti in ohraniti stik s sogovorncem pri:

- pozdravljanju,
- srečevanju,
- spoznavanju ljudi.

Znajo se tudi izražati oz. odgovarjati pri:

- predstavljanju,
- predstavljanju drugih,
- povpraševanju o drugih,
- nagovoru drugih,
- poslavljanju,
- voščilih,
- izražanju zahvale.

3.3.2 Dajanje informacij in spraševanje po njih

Učenci znajo spraševati po informacijah oz. odgovarjati nanje v zvezi z/s:

- krajem in smerjo,
- časom,

- vremenom,
- ceno,
- predmeti,
- osebnimi podatki, zunanostjo, značajem

in v zvezi z drugimi vidiki vsakdanjega življenja, ki so blizu učenčevi starosti.

3.3.3 Spoznavno-predstavitvene vloge

- Poimenovati,
- opisovati,
- poročati in pripovedovati.

3.3.4 Izrazno-čustvene vloge

- Izraža mnenja,
- znanje,
- izražanje svojih čustev in razpoloženja ter prepoznavanje le-teh pri sogovorniku,
- izražanje veselja, prepričanja, negotovosti, presenečenja, strinjanja, občudovanja, naklonjenosti, nenaklonjenosti, skrbi, opravičila, ipd.

3.3.5 Vplivajnske vloge

- Vplivati na voljo in hotenja sogovornika,
- predlagati,
- prositi,
- dajati navodila,
- ukazovati.

3.3.6 Načini uravnavanja komunikacije

Spraševati in odgovarjati o izgovorjavi, o pisavi in pomenu besed.

Prositi, da se nekaj ponovi, pove počasneje, glasneje, ipd.

Učenci in učitelj naj pri uporabi sporočilnih namenov upoštevajo, da v jeziku obstajajo ustaljene besedne zveze, ki jih je treba upoštevati (npr. pozdravi, nazdravljanje, ipd.), kot tudi

svobodnejši izrazi, ki so odvisni od drugih, tudi nejezikovnih dejavnikov (npr. izražanje čustev, strahu, ipd.).

3.4 JEZIKOVNO ZNANJE IN SPOSOBNOSTI

Učenci razvijajo jezikovno znanje in sposobnosti s področja glasoslovja, oblikoslovja, skladnje in besedja, ki so potrebni za doseg specifičnih sporazumevalnih nalog. Učitelja želimo opozoriti na pomembnost dejstva, da se učenci med učnim procesom ne učijo samo prepoznavati, razumeti in v slovnične namene uporabljati temeljne strukture španskega jezikovnega sistema, ampak jih znati tudi uporabljati v sporočilne namene. To pomeni, da morajo učenci spoznati, kako deluje španski jezik v rabi. Seznam predstavlja predvsem okvir, znotraj katerega bo učitelj zasnoval svoje delo.

JEZIKOVNE STRUKTURE

Jezikovne ravni:

GLASOSLOVJE S PRAVOREČJEM (Prosodía)

1. Glasovi španskega jezika.
2. Izgovorjava samoglasnikov in soglasnikov
(razlike v izgovorjavi med sloveščino in španščino).
3. Zapisna oblika fonemov.
4. Zlogovanje.
5. Stavčna intonacija, naglas in ritem
(intonacija v trdilnih, vzkličnih, velelnih in vprašalnih povedih).
6. Pomenska vloga intonacije.

Npr.: z vprašalno obliko ne želimo vedno samo spraševati, se pravi, dobiti odgovor na vprašanje, ki ga postavljamo. Če pri pouku učitelj/-ica reče:

Niños, ¿os queréis callar?

s pripadojočo intonacijo, prav gotovo ne sprašuje, če "želite" biti tiho, ampak v omiljeni obliki nekaj ukazuje (glede na situacijo).

Opis jezikovnega znanja in sposobnosti:

Učenec razumljivo in razločno izgovarja ter naglaša posamezne besede in povedi. Uporablja pravilen stavčni poudarek in intonacijo.

PRAVOPIS (Ortografía)

1. Španska abeceda.
2. Posebnosti: b, v, g, j, h, s, x, m, n, i, y, ll, d, c, z; d in z na koncu besede.
3. Pravila za rabo velike začetnice.
4. Naglas, naglasno znamenje (ostrivec) in ločevalno znamenje.
5. Raba ločil.
6. Zlogovanje in deljenje.
7. Najbolj pogoste okrajšave in kratice.

Opis jezikovnega znanja in sposobnosti:

Učenec pozna pravopisna pravila španskega jezika in njegove posebnosti ter jih upošteva pri pisanju. Pozna ločevalno vlogo ostrivca.

OBLIKOSLOVJE IN SKLADNJA PREGIBNIH IN NEPREGIBNIH BESEDNIH VRST (Morfología y Sintaxis de las partes variables e invariables de la oración)

I. Samostalnik (El sustantivo)

1. Vloga samostalnika.
2. Vrste samostalnikov (občna, lastna, snovna, pojmovna imena, itd.).
3. Tvorba spola – tvorba števila; nekatere posebnosti:
 - samostalniki, ki s spremembo spola spremenijo pomen;
 - samostalniki, ki imajo v ednini drugačen pomen kot v množini.

Opis jezikovnega znanja in sposobnosti:

Učenec poimenuje osebe, stvari in pojme s števničnimi, neštevničnimi in skupničnimi imeni, v ednini in množini; oblikuje slovnični in naravni spol samostalnikov.

II. Člen (El artículo)

1. Vloga člena.
2. Vrste členov.
3. Raba členov – posebnosti.

Opis jezikovnega znanja in sposobnosti:

Učenec s pomočjo člena izraža določenost/nedoločenost ali posplošenost poimenovanja, ustrezno uporablja oblike člena in pozna posebnosti njegove rabe.

III. Pridevnik (El adjetivo)

1. Vloga pridevnika.
2. Vrste pridevnikov: kakovostni pridevnik in pridevniški zaimek (kazalni, svojilni, nedoločni).
3. Okrajšane oblike (apokopa).
4. Stopnjevanje kakovostnega pridevnika: osnovnik, primernik in presežnik.
5. Mesto pridevnikov ob samostalniku (osnovne značilnosti).

Opis jezikovnega znanja in sposobnosti:

Učenec s pomočjo pridevniških zaimkov in kakovostnih pridevnikov v osnovniku, primerniku in presežniku natančneje določa in opisuje samostalnike. Pridevnike v spolu in številu usklajuje s samostalnikom ter jih ustrezno umešča v stavku.

IV. Zaimek (El pronombre)

1. Vloga.
2. Vrste zaimkov (osebni, kazalni, svojilni, nedoločni, povratni osebni, vprašalni).
3. Mesto zaimkov ob glagolu (osnovne značilnosti).
4. Raba vprašalnih zaimkov *qué* in *cuál*:
 - a) *qué* + samostalnik,
 - b) *cuál* + *de* + zaimek/samostalnik,
 - c) *qué* in *cuál* + glagol.
5. Vprašalni zaimki v indirektnih vprašanjih: *No sé cómo se llama*.

Opis jezikovnega znanja in sposobnosti:

Učenec nadomešča samostalnike z osebnimi zaimki v osebki in neosebki rabi, v poudarjeni in nepoudarjeni obliki; s povratno osebnimi zaimki usmerja dejanje na osebek; s svojilnimi zaimki izraža svojino; s kazalnimi zaimki izraža časovno in krajevno bližino/oddaljenost; vprašuje po nosilcu dejanja, kraju, času in količini; z nedoločnimi zaimki izraža nedoločene in neznane osebe/stvari, količino in mero.

V. Števnik (Los numerales)

1. Vloga.
2. Vrste števnikov: glavni in vrstilni (cardinales y ordinales).
3. Samostalniška in pridevniška raba števnik ter ujemanje s samostalnikom.
4. Pravopisne posebnosti.

Opis jezikovnega znanja in sposobnosti:

Učenec s pomočjo glavnih in vrstilnih števnikov šteje ter razvršča osebe, predmete, dejanja; izraža datum, uro, mesece, leto, temperaturo, starost, mere, težo in osnovne računske operacije.

VI. Prislov (El adverbio)

1. Vloga.
2. Vrste prislovov.
3. Prislovne zveze.
4. Mesto prislova – okrajšane oblike.

Opis jezikovnega znanja in sposobnosti:

Učenec s prislovi, prislovnimi zvezami in pridevniki v prislovni obliki izraža način, čas, kraj, količino in osebno mnenje o poteku dejanja.

VII. Predlog (La preposición)

1. Vloga.
2. Vrste predlogov.
3. Raba najbolj uporabnih predlogov.
4. Vezava predlogov (z glagolom).

Opis jezikovnega znanja in sposobnosti:

Učenec s predlogi v preprosti in očlenjeni obliki ter s predložnimi zvezami povezuje dele stavka v pomenske sklope; izraža povezovanje, smer, izvor, krajevno in časovno umeščenost, gibanje ter oddaljenost.

VIII. Veznik (La conjunción)

1. Vloga.
2. Vrste (samo osnovne oblike).

Opis jezikovnega znanja in sposobnosti:

Učenec z vezniki in vezniškimi besedami povezuje besede, besedne zveze in stavke; izraža naštevaje, nasprotja, razvrščanja.

IX. Medmet (La interjección)

1. Vloga.
2. Prave oblike in neprave oblike.
3. Raba: izrazna funkcija v povezavi s sporočilnimi nameni.

Opis jezikovnega znanja in sposobnosti:

Učenec s pomočjo medmetov izraža vtis o tem, kar sliši, vidi, občuti, pokaže razpoloženje, posnema glasove človeka, živali, predmetov in naprav.

X. Glagol (El verbo)

1. Vloga.
2. Oblikoslovne značilnosti španskega glagola.
3. Glagolske kategorije.
4. Ujemanje glagola z osebkom.
5. Pomožni glagol HABER.
6. Trdilna in nikalna oblika velelnika.
7. Glagolski časi: sedanjik, sestavljen in nesestavljen preteklik, prihodnjik.
8. Nekatere vrste glagolov.
9. Raba glagolov s predlogi.
10. Opozicija SER/ESTAR; HABER/ESTAR.

Opis jezikovnega znanja in sposobnosti:

Učenec s pomočjo glagola izraža dejanja, stanja in dogodke s pregibanjem najpogosteje rabljenih pravih in nepravilnih oblik glagolov v obliki trditve, vprašanj in zanikanja. Z osebnimi glagolskimi oblikami učenec izraža umeščenost dejanja v čas.

XI. Skladnja stavka (Sintaxis de la oración)

1. Prosti stavek.
2. Besedni red v prostem stavku.
3. Zloženi stavek: jukstapozicija, priredje, podredje (enostavne oblike).

Opis jezikovnega znanja in sposobnosti:

Učenec upoveduje misli v obliki enostavne in zložene povedi in pri tem uporablja pravilni besedni red. Na višji ravni, v obliki priredja/podredja, povezuje dogajanja in stanja.

3.5 TEMATSKO PODROČJE

Predlagano tematsko področje predstavlja okvir, v katerem učenci udeležujejo splošne in operative cilje pouka španščine. Obravnava tem omogoča učencem seznanitev s specifičnim besediščem, obenem pa ima z razumevanjem sporočila tudi možnost izražanja stališč in svoj odnos do le-tega.

Ustaljeni tematski sklopi, ki so v učnem načrtu predvideni, so dovolj široki, da tako učitelj kot učenci najdejo prostor za zanimiva besedila, ki jih lahko prispevajo vsi skupaj. Ravno tako naj pripomorejo k aktivnemu sodelovanju učencev, h kreativnosti učiteljev in k razširjanju besedišča in jezikovnih struktur.

Tematsko področje se mora osredotočiti predvsem na sklope, ki se nanašajo na učenca kot osebnost, na njegovo neposredno okolje in na širše okolje.

3.5.1 Splošni tematski sklopi

- Osebna identiteta (osebni podatki, zunanji videz, interesi, nagnenja, značaj, razpoloženje).
- Družina in dom (družinski člani, prijatelji, praznovanja; stanovanje, oprema, oblačila, bivalno okolje).
- Šola, izobraževanje (vrste šol, šolski predmeti, življenje v šoli, interesne dejavnosti).
- Prosti čas, zabava, šport (prosti čas, igre, izleti, šport in rekreacija).
- Počitnice (načrtovanje počitnic, priprava, oprema).
- Mesto, promet.
- Telo in zdravje (telo, deli telesa, osebna higiena, počutje, bolezni, poškodbe, skrb za zdravje).
- Nakupovanje (vrste trgovin, mere, uteži, denar).
- Hrana in pijača (jedi, pijače, obedi, naročanje hrane in pijače, gostinski lokali).
- Javne službe, označbe (pošta, telefon, telegraf, prometni znaki).
- Čas, vreme, podnebje, rastlinstvo in živalstvo (koledar, ure, deli dneva, meseci, letni časi, vrste vremena, podnebje).
- Tuj jezik (pomen znanja tujih jezikov, španski jezik v okviru drugih sorodnih in nesorodnih jezikov).

3.5.2 Družba in kultura

Poleg splošnih tematskih sklopov naj učenci, ki se učijo španščino, spoznavajo tudi svet in kulturo ter civilizacijo njenih govorcev, vendar v razumnem obsegu. Tematika naj bo bolj informativne narave in naj spodbuja učence pri učenju španskega jezika. Spoznati morajo predvsem španščino ne le kot sodobni svetovni jezik, ampak tudi kot jezik, ki ima bogato zgodovino in kulturno tradicijo.

1. Splošni podatki o španščini kot svetovnem jeziku.
2. Osnovni podatki o geografiji in zgodovini Španije in Latinske Amerike.

3. Sociokulturne zanimivosti: ko učitelj obravnava teme, navedene v splošnih tematskih sklopih, lahko izkoristi priložnost, da seznanijo učence z običaji in navadami špansko govorečega sveta, z glasbo, s folkloro, z navadami pri prehranjevanju, s kulturo bivanja, ipd. Na ta način bo pouk prispeval k ozaveščanju lastne kulture v povezavi s tujo, k humanističnemu razvoju učencev pri neposrednem stiku z drugimi ljudmi.

4 MINIMALNI STANDARDI ZNANJA

Ob koncu triletnega učenja španščine naj bi učenci pokazali naslednja znanja in jezikovne spretnosti:

Poslušanje

Učenci:

- sledijo preprostim navodilom;
- ob poslušanju preprostih besedil z znano vsebino in z jasnim in počasnim govorom pokažejo razumevanje bistva sporočil z ustreznim besednim in nebesednim odzivom;
- izluščijo osnovne podatke iz besedila.

Vrste besedil:

- navodila za delo v razredu,
- kratke zgodbe, opisi,
- kratka sporočila,
- dvogovori,
- preproste pesmi.

Branje

Učenci:

- ob branju preprostih besedil z linearno strukturo, z znano vsebino in omejenim besediščem, ki ne zahtevajo poznavanja zunaj jezikovnih okoliščin, razumejo globalno sporočilo besedila in izluščijo osnovne informacije;
- razumevanje pokažejo besedno ali nebesedno.

Vrste besedil:

- sporočila,
- reklamni oglasi,

- obvestila in opozorila,
- TV spored,
- stripi,
- kratke zgodbe,
- obrazci,
- jedilniki.

Govor

Učenci:

- se v vodeni interakciji s sogovornikom (učiteljem ali učencem) ob pisni ali vizualni podpori pogovarjajo o znanih temah;
- so sposobni izmenjati/posredovati podatke v govornih položajih, obravnavanih pri pouku;
- so sposobni na preprost, vendar razumljiv način govoriti o sebi (kaj jim je všeč, kaj počnejo ob prostem času); pomembno je, da je sporočilni namen razumljiv, dopuščamo slovnične pomanjklivosti in napake pri izgovorjavi ali intonaciji.

Pisanje

Učenci:

- s pomočjo modela ali iztočnic oblikujejo preprosta funkcionalna besedila (sporočila, čestitike, oglase, kratka zasebna pisma);
- so sposobni na preprost, vendar razumljiv način pisati o sebi in svojih interesih; sporočilni namen mora biti razumljiv, tudi če so prisotne pravopisne in slovnične napake ali ne dovolj natančno besedišče in zgradba besedila.

5 MEDPREDMETNE POVEZAVE

Medpredmetna povezava med materinščino in tujim jezikom (slovenščina – španščina) je mogoča, in to na vseh jezikovnih ravneh. Ko pride do slovničnih problemov, naj poskuša učitelj primerjati jezikovni sistem španščine in slovenščine. Če gre za sistem pregibanja, npr. glagola, izhajamo iz sistema slovenskega glagola, ki je učencem domač (vsaj raba). Če gre za uporabo, npr. zaimkov ob glagolu, si tudi lahko pomagamo s slovensko normo, ki je učencem domača (vsaj raba).

Enako se lahko navezujemo na materinščino pri ubeseditvi situacij, pri funkcijah.

Primeri:

1. Situacija: “Barbara, Branka te povabi k sebi domov.

Še nikoli nisi bila pri njej. Doma so njeni starši ... (pozdraviš, se predstaviš ali te predstavi Branka ...); zdaj to zaigrajte v slovenščini; osebe: Branka, Barbara, mama.”

Potem sledi ubeseditev situacije v španščini; situacija jim je poznana, zato jim razumevanje ne bo težko:

D.: ¡Hola!

I.: ¡Hola!

D.: ¿Cómo te llamas?

I.: Isabel, ¿y tú?

D.: Yo me llamo Daniel, ¿este es mi amigo Luis.

I.: ¡Ah ..., mi hermano también se llama así!

2. Primerjava med jezikovnima sistemoma španščine in slovenščine ob začetnih težavah, ki se (lahko) pojavljajo:

a) Yo me llamo Pablo, y tú, ¿cómo te llamas?

***Te llamas Tamara.**

- če rečemo “Imenujem se Barbara.” in če potem vprašamo “In ti, kako se imenuješ?”, ne bomo odgovorili “Imenuješ se Barbara.”, ampak bomo odgovorili “Imenujem se Barbara.”
- torej: **Me llamo Tamara.**; lahko primerjavo med sistemoma obeh jezikov še poglobimo – IMENOVATI SE in LLAMARSE: pregibanje španskega *se*: *me, te, se, nos, os, se* in nepregibanje slovenskega *se* ter sama spregatev glagola:

- (ov) <u>ati</u>	in	- <u>ar</u>
- (uj) <u>em</u>		- <u>o</u>
- eš		- <u>as</u>
- e /		- <u>a</u>
- <u>emo</u>		- <u>amos</u>
- <u>ete</u>		- <u>áis</u>
- <u>ejo</u>		- <u>an</u>

b) *¿De dónde eres?*

Soy de Eslovenia, *¿y tú?*

**Yo soy español/española; italiano/italiana;
canadiense; belga.**

- *español, alemán, japonés*: Španec, Nemec, Japonec
española, alemana, japonesa: Španka, Nemka, Japonka
- *italiano, mejicano, americano*: Italijan, Mehičan/Mehikanec, Američan/Amerikanec
italiana, mejicana, americana: Italijanka, Mehičanka/Mehikanka, Američanka/Amerikanka
- *canadiense*: Kanadčan
“ Kanadčanka

c) • *dónde, qué, cómo* proti *donde, que, como* itd.
KJE?, KAJ?, KAKO? proti KJER, KAR (ki/da), KAKOR
(vprašalni zaimki proti oziralni zaimki/vezniki)

č) • *italiano, italiana* proti *italianos, italianas*
Italijan, Italijanka proti Italijani, Italijanke
• *español, española* proti *españoles, españolas*
Španec, Španka proti Španci, Španke
• *canadiense, canadiense* proti *canadienses*
Kanadčan, Kanadčanka proti Kanadčani, Kanadčanke

d) Učenci se naučijo povedati nekaj o sebi (predstaviti se)

(A): *Me llamo Barbara. Soy eslovena. Vivo en Ljubljana. Soy alumna. Estudio español.*

in “sprejmejo” glagol *ser* kot glagol, ki ga uporabljajo pri predstavljanju, ob imenih, narodnostih (glede na primere upovedanih situacij).

Potem se na enak način naučijo upovediti naslednje vsebine

(B): *La estación **está** cerca de mi casa. No hay cerillas aquí. El libro **está** encima de mi mesa. La fábrica no está lejos.*

in “sprejmejo” glagol *estar* kot glagol, ki ga uporabljajo pri navajanju “položaja” stvari (glede na primere ubesedenih situacij).

Problem nastane v trenutku, ko začnejo sami upovedovati situacije in je čutiti močan vpliv materinščine (nehote si obe zgoraj ubesedeni situaciji, A in B, “prenesejo” v spomin z glagolom *biti*); prihaja do povedi kot “*El libro **es** encima de la mesa.*” in tedaj učencem ne zadošča vrniti se nazaj na primere (B); želijo odgovor na “zakaj”: kjer je odgovor lahko preprost in hkrati učinkovito uporaben, je brez pomena iskati zapletene teoretične razlage; in najbolj preprosto je, kjer se le da, izhajati iz materinščine in iskati tiste elemente sistema, ki tudi v slovenščini omogočajo ponazoriti “problem”, v našem primeru razliko med *ser, estar*.

Učence lahko v problematiko uvedemo na naslednji način: vprašamo jih, kaj v slovenščini pomeni beseda jezik (lahko si pomagajo s SSK):

- jezik: a) organ v ustih (*Opekel se je v jezik.*),
 b) sistem, ki omogoča besedno sporazumevanje, govor (*Slovenščina/slovenski jezik je zelo zapleten.*),
 c) jeziku, po obliki, podobna stvar (*Jezik pri čevlju se mu je strgal.*),
 č) v stalnih besednih zvezah: (*Ima dolg jezik.*) (biti predrzen, jezikav, itd.).

Nato povedo, kako vemo, kdaj ima beseda določen pomen. Ugotovijo, da je pomen odvisen od sobesedila. Nato povedo, kako pomene od a) do č) izražamo v angleščini, npr., in ugotovijo, da angleščina uporablja različne besede (vsaj *tongue – language*).

Naslednji korak je vprašanje, če pozna slovenščina sama kakšne sopomenke za pomene od a) do č), itd.

Zdaj lahko uvedemo problematiko glagolov *ser, estar*:

Sem Slovenka. Sem učenka. Sem v šoli. Sem doma.
Sem v bolnici. Knjiga je na mizi.

Podčrtajo glagol () in ugotovijo, da gre za glagol *biti – sem*. Zdaj se vprašamo – kot smo se prej –, kakšno je sobesedilo, saj sklepamo, da bo pomen odvisen od sobesedila. Podčrtamo

“okolje” glagola (—). Naslednji korak je vprašanje, če v slovenščini sámi lahko najdemo sopomenko glagolu *biti* (glede na okolje, sobesedilo, ki ga obdaja), in odgovor je naslednji: kjer je okolje (v šoli, doma, v bolnici, na mizi) prislovno določilo kraja, je sopomenka glagola *biti* gotovo *nahajati se*. Zdaj pa preprosto pogledamo – kot smo prej pri besedi jezik –, kako v španščini izražamo pomene glagola *biti* glede na njegovo okolje, sobesedilo:

- a) pomen v okolju A (Slovenka, učenka ...) – *biti* – izražamo s *ser*,
- b) pomen v okolju B (v šoli, doma, v bolnici, na mizi) – *nahajati se* – pa izražamo v španščini z *estar*.

Ko naslednjič sami prosto ubesedujejo situacijo, jim je lažje, ker je (negativni) vpliv materinščine izničen (*nahajati se = estar*).

Nekaj shematičnih primerov, ki potrjujejo trditev, da je medpredmetna povezava med materinščino in tujim jezikom (slovenščina – španščina) mogoča na vseh jezikovnih ravneh:

I. GLASOSLOVJE:

- ob zapisovanju glasov s črkami, npr. [ka, ko, ku] = ca, co, cu, [Oe, Oi] = ce, ci, ter odnosu črka-glas (branje), npr. *hora* = [ora], ponovijo učenci zakonitosti odnosov črka-glas in glas-črka in slovenščini: [droptine] = drobtine (kot drobiti), [fižou, čoun, siu] = fižol, čoln, siv, itd.

II. OBLIKOSLOVJE:

- a) pri obravnavanju, npr., števila in spola samostalnika in pridevnika, lahko primerjamo tvorbo ženskega spola v španščini in slovenščini ter tvorbo množine v obeh jezikih (ugotovimo, da za izražanje dvojine španščina nima posebne oblike):
 - ugotovimo, da španska opozicija **-o** (moški spol: italiano, maestro, bonito) proti **-a** (ženski spol: italiana, bonita, maestra) ni v polnosti primerljiva s slovensko, saj je **-o** značilno obrazilo za srednji spol/oziroma za prislov načina, ne za pridevnik moškega spola (te kategorije, ugotovimo, v španščinini): kolo, nebo, mesto, lepo, hitro, bolno;
 - opozicija v španščini: **soglasnik** (moški spol: español, profesor) proti **-a** (ženski spol: española, profesora) pa je primerljiva s tvorbo ženskega spola v slovenščini, predvsem pri pridevniku (lep–lepa, bel–bela, zelen–zelena ...);
 - vzporednice lahko poiščemo tudi v skupini primerov, ki imajo enako obliko za oba spola, npr. **-e** (canadiense, estudiante, cantante) v španščini in **-a** (roza) v slovenščini;

- po primerjavi tvorbe množine v španščini in slovenščini ugotovimo, da je tvorba množine (besedam, ki se v ednini končujejo na samoglasnik, dodamo končnico **-s**, tistim pa, ki se končujejo na soglasnik, dodamo **-es**) v španščini mnogo preprostejša kot v slovenščini;
- b) pri obravnavanju obsežne tematike zaimkov lahko primerjamo in si pomagamo s slovenščino v mnogočem:
- pri npr. glagolih kot *llamarse – imenovati se*, si ogledamo pregibanje zaimka *sev* v španščini in slovenščini (v nedoločniku v španščini se piše zaimek skupaj z glagolom, v slovenščini narazen; pri pregibanju glagola, npr. v sedanjiku, gre v španščini zaimek pred glagol, v slovenščini ostaja za glagolom; v španščini se pregiba, v slovenščini ne);
 - pri osebnih zaimkih v sklonu lahko najdemo vzporednice s slovenščino (krajše, daljše oblike: meni, mi, tebi, ti ... / *a mí, me, a tí, te* ...);
- c) pri obravnavanju glagola so možnosti povezave med slovenščino in španščino zares številne:
- že na samem začetku, pri obravnavanju spregatve glagolov v sedanjiku, lahko skupaj ugotovimo, da so glagoli v španščini razdeljeni v tri skupine (glede na nedoločniško končnico: **-ar, -er, -ir**), v slovenščini pa je skupin (glede na nedoločniško končnico) več;
 - primerjamo tudi podobnost sedanjiških končnic (2. os. ed., 3. os. ed., 1. os. mn.);
 - pri obravnavanju vikanja skupaj ugotovimo, da v slovenščini lahko vikamo 2. os. ed., vikamo pa jo z obliko glagola za 2. os. mn.; in če vikamo 10 posameznikov, lahko vikamo tudi vse te posameznike kot skupino? Lahko, le da v slovenščini nimamo posebne oblike za vikanje v množini ... v španščini pa jo imamo (2. os. ed. vikamo z obliko glagola za 3. os. ed., 2. os. mn. pa z obliko glagola za 3. os. mn.);
 - tudi nepravilnost glagolov lahko primerjamo z nepravilnostjo glagolov v slovenščini (***ir*** > ***voy, vas, v a*** ... in ***iti*** > ***grem, greš, gre*** ...);
 - tudi ob obravnavanju rabe glagolov *ser/estar*, preteklih časov (*pretérito imperfecto/pretérito indefinido/pretérito perfecto*) si lahko pomagamo s slovenščino tako, da prek množice primerov iščemo “*podstavo*” in nato na podlagi različnosti podstav ubesedimo primere v španščini;
 - rabo določenih časov pa bodo učenci zmogli primerjati tudi z angleščino (vzporednice med *I'm doing in estoy haciendo, I'm going to do in voy a hacer, I've already done it, have you done it yet? in ya lo he hecho, ¿lo has hecho ya?* ...);
- č) vzporednice lahko najdemo tudi pri obravnavanju prislovov; učenci bodo ponovili vrste prislovov v slovenščini (kraja, časa, načina ...) in ugotovili, da so vrste prislova v španščini enake; shemo bodo dopolnili s primeri; enako bomo s skupnimi močmi ugotovili za veznike.

III. SKLADNJA:

- a) vrste priredij in podredij v slovenščini bodo podlaga ugotavljanju vrst priredij in podredij v španščini;
- b) ob obravnavanju vrstnega reda besed v stavku (členitev po aktualnosti) bomo ugotovili enako fleksibilnost v španščini kot v slovenščini, s prestavljanjem besed bomo (v španščini in v slovenščini) ugotavljali, kaj vse pomeni določeni vrstni red besed v stavku in v kakšnem kontekstu se ga uporablja in kaj vse še vpliva na pomen (npr. stavčni poudarek v govorjenem besedilu);
- c) postavitve pridevnika ob samostalnik je v slovenščini in španščini različna, skupaj si oglejamo razlike in posebnosti (npr. v španščini levi prilastek ali desni prilastek ter spremembe pomena).

IV. BESEDOTVORJE, BESEDIŠČE:

- a) štiri besedotvorne načine v slovenščini (učenci jih ponovijo in ponazorijo s primeri) primerjamo z besedotvornimi možnostmi v španščini (poiščemo primere);
- b) sopomenke, nadpomenke, podpomenke, protipomenke ... (izhajamo iz slovenščine, shematično, z nekaj primeri, nato apliciramo shemo na španske primere).

6 DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

Začetna stopnja poučevanja tujega jezika naj pomeni postopno približevanje jezika in sistematično uvajanje v nove jezikovne sfere.

6.1 SPLOŠNA NAVODILA

Sodoben pouk španščine naj bo osredotočen na učence in proces učenja, tako da bo lahko razvijal strategije samostojnega učenja.

Dejavnosti, učne metode, tehnike in oblike pouka naj bodo čim bolj raznovrstne ter prilagojene starosti, zmožnostim in interesom učencev. Vse te dejavnosti morajo dajati vsem učencem možnost aktivnega sodelovanja in ustvarjanja učnega procesa z lastnimi izkušnjami ipd. Pomembno je, da lahko učenci povedo svoje mnenje o dejavnostih v razredu, o svojem napredku in o poteku pouka nasploh. To omogoči učitelju, da svoje delo prilagodi potrebam in pričakovanjem skupine.

Izbira učne oblike je odvisna od konkretne dejavnosti, ki jo želimo izvajati pri pouku. Priporočamo zlasti delo v dvojicah ali v manjši skupini.

Učitelj naj uporabi tudi metode, ki bodo pozitivno motivirale učence, in ki jih bodo spodbudile k delu; učitelj mora imeti pozitiven odnos do napak, popravki naj bodo spodbudni in razloženi, učitelj pa lahko da učencem tudi možnost, da se popravijo sami ali med seboj. Pouk španščine naj upošteva novo vlogo učitelja v učnem procesu, to je učitelj–pomočnik, sodelavec, usmerjevalec.

Pouk naj poteka v smislu razvijanja “resničnih” situacij, tako da naučeni sporočilni nameni dobijo uporabno vrednost.

6.2 SPECIALNODIDAKTIČNA PRIPOROČILA

Potek pouka v razredu – splošne usmeritve za različne spretnosti in znanja.

Učiteljeva dolžnost je načrtovati dejavnosti, s katerimi bo pritegnil pozornost in podkrepil motivacijo učencem, da bodo ti sodelovali pri predlaganih nalogah. Vzdušje mora biti sproščeno, prijetno in mora učencem dajati občutek spoštovanja do vseh udeležencev pouka: učenec–učenec in učitelj–učenec.

Aktivnosti morajo ustrezati stopnji učenčeve jezikovne kompetence, zahtevnost nalog mora biti progresivna, tako da je omogočena uporaba predlaganih strategij.

6.2.1 Poslušanje in slušno razumevanje

Slušno razumevanje v tujem jeziku ni lahka naloga, je kompleksno dejanje, ki zahteva od učenca na prvem mestu prilagajanje sluha na nove glasove, na drugačno melodijo in ritem, zlasti ko gre za nesorodna jezika, kot sta slovenščina in španščina.

Pri tej spretnosti je torej pomembno, da učenci prepoznajo zvočnost fonetičnega sistema španskega jezika (glasove, ritem, naglas in intonacijo), kajti tudi od tega je odvisno razumevanje govornih sporočil. Besedila, ki jih učenci poslušajo, morajo biti čim bolj avtentična, lahko so tudi prirejena, predvsem na zgodnji stopnji učenja. Na tej stopnji so besedila krajša, misli morajo biti izražene jasno, v nekoliko počasnejšem tempu od normalnega, govorniki pa naj nimajo posebnih narečnih značilnosti. Uporabljati je treba čim več slušnih virov in čim bolj različne, predvsem, če učenci nimajo veliko priložnosti poslušati jezik, ki se ga učijo, da navadimo njihova ušesa na nove glasove in da preprečimo, da se razvijejo in ohranijo napačne izgovorjave, kar ima posledice tudi pri pisanju.

Dejavnosti in postopki za razvijanje sposobnosti poslušanja in slušnega razumevanja:

a) Dejavnosti pred poslušanjem

Pred poslušanjem besedila mora učitelj opraviti nekaj dejavnosti, ki bodo učence pripravile na zahtevano nalogo. Vsebina je lahko različna: preverjanje besedišča, poznavanje teme, itd. Na tej fazi učitelj lahko:

- napove temo besedila;
- posreduje splošne podatke o situaciji, v kateri se bo pogovor odvijal, v kakšnem odnosu so si govorniki, okoliščine pogovora, ipd; na ta način bodo učenci lažje sledili osnovnim strukturam, besedam in drugim elementom pogovora;
- napove besedilno vrsto;
- preverja dosedanje poznavanje teme/vsebine;
- seznanja učence z vrsto naloge, ki jo bodo reševali med poslušanjem;
- posreduje ključne fraze besedila in usmerja pogovor tako, da učenci sami sklepajo o temi/vsebini;
- uporablja slikovno gradivo.

b) Dejavnosti med poslušanjem

Pri teh dejavnostih je treba upoštevati dva različna cilja razumevanja:

- intenzivno razumevanje (iskanje specifičnih informacij) in
- ekstenzivno razumevanje (iskanje globalnega razumevanja).

Za intenzivno razumevanje je treba uporabljati zvočno gradivo s kratkim besedilom, ki vsebuje konkretne informacije, tako da jih učenci lahko prepoznavajo. Zvočno gradivo poslušajo učenci vsaj dvakrat, med poslušanjem učitelj lahko tudi ustavi posnetek, če je to potrebno.

Pri ekstenzivnem razumevanju so besedila lahko nekoliko daljša; učence je treba prej opozoriti, naj poslušajo sproščeno, da se za razumevanje sporočila ni treba ustavljati pri podrobnostih. Besedila ni treba poslušati več kot dvakrat, kakor tudi ne ustavljati posnetka.

Med poslušanjem učenci:

- prepoznavajo določene informacije o besedilu – tema, kraj, osebe, ipd. (učitelj zastavlja vprašanja, ki so izbirnega, odprtega tipa, ali vprašanja, na katera učenci odgovarjajo alternativno: pravilno/napačno);
- zapisujejo si podatke (prenašajo informacije v tabelo, izpolnjujejo obrazce);
- sledijo navodilom;
- dopolnjujejo besedila.

c) Dejavnosti po poslušanju

Ta dejavnost je namenjena ustvarjalnemu odzivanju na predstavljeno besedilo, k spodbujanju učencev na združevanje pridobljenih informacij v določeno obliko, k izražanju svojih občutij in mnenj ipd.

Učenci:

- povezujejo besedila s slikami, govorce z izjavami;
- obnavljajo ali pripovedujejo o vsebini;
- izbirajo ustrezen naslov besedilu;
- zapisujejo podatke, dopolnjujejo povedi;
- igrajo vlogo.

Za napredovanje pri slušnem razumevanju besedil učenci lahko razvijajo nekatere učne in sporazumevalne strategije, na primer:

- opazujejo jezikovne pojave, ki so značilni za španščino, in formulirajo hipoteze o njih;
- razvijajo zmožnosti sklepanja ali izpeljevanja;
- ustvarjajo miselne, zvočne, kinetesične povezave;
- se ne ustavljajo pri besedah, ki niso relevantne za globalno razumevanje sporočila, pa čeprav ne poznajo njihovega pomena; na ta način se bodo učenci osredotočili samo na to, kar je pomembno za globalno razumevanje;
- uporabljajo vizualni ali besedni kontekst – kretnje, intonacija, ton, ritem, pavze ali molk – z namenom, da razberejo namen in stališča sogovorca;
- uporabljajo pridobljeno splošna znanje o kulturi in običajih ciljnega jezika, temi, ki je predmet pogovora, ali o besedilni zvrsti;
- sklepajo o pomenu določene besede glede na podobnosti z materinščino ali z drugimi tujimi jeziki, ki se jih učijo; pri tem je treba vsekakor paziti, da ne sklepajo napačno (t. i. “falsos amigos”).

6.2.2 Govor in govorno sporočanje

Govorna spretnost v tujem jeziku je ravno tako kompleksno dejanje kot slušno razumevanje, kjer je treba navaditi ušesa na drugačne glasove. Pri govoru gre za fizični napor, ki ga mora posameznik vložiti pri posnemanju tujih glasov, za premagovanje strahu, da z omejenimi sposobnostmi spregovori in, kar je v odraščajočih letih še najpomembnejše, da se ne osmeši pred sošolci. Izredno pomembna je pri tem pomoč učitelja, ki mora biti razumevajoč do učenčevih naporov, dopustiti mu mora tudi napake, ga prepričati, da je na začetku pomembnejše, da se osredotoči na vsebino in ne toliko na obliko.

Govorno sporočanje samo po sebi predstavlja stisko s časom, ki jo tuji govorec težko premaga. V relativno kratkem času se mora odločiti ne le, kaj želi povedati, ampak uporabiti tudi pravilne jezikovne elemente. Zato je pomembno, da se učenca ne prisili v hitro govorjenje, da mu učitelj ne skače v besedo, da ga ne prekinja in da ne govori namesto njega. Z namenom, da se te težave premostijo, morajo biti dejavnosti učencev praviloma dvogovorne ali večgovorne, izjemoma enogovorne, predvsem v zgodnji fazi učenja. Na ta način razvijamo tudi medsebojno pomoč, tako da brez strahu popravljajo napake.

Dejavnosti in postopki

Govorne dejavnosti naj bodo sprva vodene in preproste (kratki dialogi med učiteljem in učenci ali med učenci samimi; učitelj lahko izkoristi delo v razredu, učenci si sami lahko izmišljajo

nove, preproste situacije, ipd.). Vzdušje mora biti sproščeno, učenci igrajo različne igre, si izmenjujejo informacije, odgovarjajo na vprašanja. Postopoma pa dejavnosti postanejo bolj samostojne, pospeševati morajo interakcijo med tvorcem in naslovnikom, pridobijo uporabno vrednost, imajo določen sporočilni namen.

Pri pogovorih se učenci učijo tudi tvorno sodelovati, kakor tudi spoštovati pravila medosebnega sporazumevanja – prisluhniti sogovorniku, spoštovati mnenja drugih udeležencev, prositi za besedo, jasno in primerno se izraziti, če želijo doseči sporočilni namen. Ker je razumevanje ustnega sporočila v veliki meri odvisno od izgovorjave glasov in melodične krivulje ciljnega jezika, je treba učencem to predstaviti kot nujo in ne kot puristično nagnenje.

Vsekakor na tej stopnji ne pričakujemo, da bodo učenci govorili kot rojeni govorniki, niti ne, da bodo izključno upoštevali kastiljsko izgovorjavo; učitelj mora le paziti, da je izgovorjava standardna, brez izrazitih narečnih značilnosti.

Če želimo, da učenci napredujejo pri usvajanju govornih spretnosti, mora učitelj voditi delo tako, da učenci uporabljajo učne in sporazumevalne strategije, ki pripomorejo k tekočemu pogovoru, in sicer:

- poskušajo zmanjšati strah pred napakami z določenimi tehnikami sproščanja, z uporabo glasbe, ipd.;
- aktivno sodelujejo pri pogovoru;
- posnemajo govor rojenih govorcev;
- z recitiranjem/deklamiranjem preprostih umetnostnih besedil utrjujejo izgovorjavo in intonacijo;
- prosijo za pomoč sogovornika;
- uporabljajo sinonime;
- poenostavijo, primerjajo, dajejo primere;
- parafrazirajo;
- uporabljajo mimiko, glasove, risbe, ipd.

6.2.3 Branje in bralno razumevanje

V zgodnji fazi učenja morajo učenci razvijati glasovno-izgovorno spretnost. Z glasnim oz. ekspresivnim branjem si pomagajo pri razvijanju pravil o izgovorjavi ter občutka za ritem in melodijo španskega jezika. Poleg glasnega branja je treba učencem omogočiti tudi tiho branje, kajti na ta način bodo bolje razumeli napisano besedilo. Pri preverjanju razumevanja prebranega

mora biti učitelj zelo konkreten pri zastavljanju vprašanj, na katera učenci lahko sprva odgovarjajo (pisno ali ustno) tako, da si pomagajo z informacijami, vsebovanimi v besedilih, pozneje pa jih spodbudimo, da uporabljajo lastne besede in interpretacijo.

Besedila naj bodo po obsegu in vsebini primerna njihovemu znanju, brez zapletenih jezikovnih struktur. Primerna besedila za to starost so stripi, anekdote, šale, zgodbice, kratka besedila, s katerimi tudi odkrivajo svet, ki jih obdaja, kakor tudi nezahtevna umetnostna besedila, ki bodo tudi pripomogla k poznavanju in osveščenosti o literarni dediščini špansko govorečega sveta. Poleg teh besedil učenci berejo tudi funkcionalna besedila, kot so obvestila, oglasi in reklame, jedilni listi, ipd.

V drugi fazi, ko začnemo razvijati sposobnosti branja z razumevanjem, morajo učenci spoznati, da berejo z določenim namenom in da je od tega odvisen tudi način branja (hitro berejo besedilo, da najdejo bistvo ali glavno misel; pri iskanju točno določenih informacij lahko preskakujejo nepomembne podatke, itd.).

Delo z besedilom poteka podobno kot pri ostalih spretnostih:

a) Dejavnosti pred branjem

Učitelj lahko:

- napove vsebino ali sporočilni namen besedila;
- vodi učence, da sami ugibajo o vsebini, sporočilnem namenu ali vrsti besedila s pomočjo naslova, seznama besed, ipd.;
- posreduje slikovno gradivo v zvezi s tematiko besedila.

b) Dejavnosti med branjem

Učenci:

- prenašajo podatke v razpredelnice;
- odgovarjajo na vprašanja izbirnega tipa ali na odprta vprašanja;
- sledijo navodilom;
- urejajo kratke odstavke ali povedi v logičnem zaporedju.

c) Dejavnosti po branju

Namen teh dejavnosti je spodbuditi učence k razmišljanju o jeziku, o sporočilu, vsebovanem v besedilu, k povezovanju prebranega besedila z lastnimi spoznanji, interesi in občutki.

Učenci:

- odgovarjajo na vprašanja;
- oblikujejo besedila s pomočjo ključnih besed;
- dopolnjujejo novo besedilo z uporabo pridobljenega besedišča;
- podajajo svojo razlago besedila.

6.2.4 Pisanje in pisno sporočanje

Pri pisanju se učenci najprej navadijo na nove črke, na pravila za postavljanje ločil in naglasa (diakritični akcent v španščini loči besedam pomen) ter na zlogovanje.

Pisno sporočanje je zelo zahtevna dejavnost, zato jo razvijamo postopoma. Na začetku učenci zapisujejo le besede in dogovorjene kratke stavke kot odgovor na vprašanja; učitelj mora poskrbeti, da so odgovori popolni in smiselni vendar ne prezahtevni. Pozneje se učenci učijo združiti povedi v odstavek, postopoma usvajajo osnovna pravila besedilne kohezije in koherentnosti.

Za pisno sporočanje (s sporazumevalnim ciljem) morajo imeti učenci določeno predhodno znanje skladnje in jezikovnih sredstev, ki omogočajo razumevanje sporočila. Za tovrstno dejavnost se bodo počutili motivirani, če jim bomo priskrbeli razlog za pisanje, kar lahko storimo s pomočjo pisne, slušne ali vizualne iztočnice.

Učenci lahko razvijajo naslednje učne in sporazumevalne strategije:

- ustrezno uporabljajo razpoložljiva učna sredstva: slovnice, slovarje, itd.;
- primerjajo značilnosti španščine z značilnostmi slovenščine;
- imajo pozitiven odnos do napak;
- z informacijami o naslovniku tvorijo pisno sporočilo, ki bo ustrezalo situaciji in vsebini;
- načrtujejo pisni sestavek, si naredijo osnutek in nekajkrat poskusijo, preden oddajo končni izdelek;
- uporabljajo pridobljeno znanje o načinu organiziranja misli oz. informacij glede na vrsto besedila.

6.2.5 Jezikovna znanja in sposobnosti

Kot smo poudarili že v uvodnih besedah, je učenje tujega jezika kompleksen proces, ki vključuje usvajanje zmožnosti, znanja in spretnosti na različnih ravneh. Učenci potrebujejo znanje o formalnem sistemu tujega jezika na glasoslovni, oblikoslovni, skladenjski, besedotvorni in besediloslovni ravni.

Pa vendar morajo biti učenci sposobni, ne samo glasoslovno in slovnično pravilno tvoriti stavke in razumeti njihov pomen, temveč jih tudi ustrezno uporabljati glede na okoliščine, namen sporočila in naslovnika; to se pravi, da morajo znati nekaj povedati, da morajo vedeti, kaj sporočajo in kaj želijo s tem doseči.

Na kratko, učenci morajo doseči sporazumevalno sposobnost, ne samo besedno, ampak tudi nebesedno. To pomeni, da potrebujejo praktično poznavanje sociolingvističnih in pragmatičnih zakonitosti tujega jezika, da bodo sposobni uporabljati jezik ustrezno situaciji.

Priporočamo, da učenci v prvih dveh letih učenja sistematično začnejo, pod vodstvom učitelja, z opazovanjem delovanja formalnega sistema španskega jezika (*reflexión sobre la lengua*). Učence se navaja na postavljanje hipotez, na primerjanje, sklepanje in posploševanje; učitelj uporablja v ta namen ustrezne načine prikazovanja jezikovnih pojavov (s pomočjo vizualnih oblik, preglednic, miselnih vzorcev in drugih podobnih načinov), z namenom, da si učenci oblikujejo čut za zakonitosti; z uporabo raznovrstnih oblik prikazovanja pa jim tudi omogoči, da sami najdejo način dojetja, ki jim je lasten.

Zavestno prisvajanje jezikovnih struktur vsekakor ni v nasprotju s smernicami sporazumevalno naravnane pouka, temveč pripomore k trajnejšemu znanju in lažjemu odbiranju izraznih sredstev, ko učenci uporabljajo jezik v ustni ali pisni obliki (receptivno in produktivno).

Torej, razmišljanje o delovanju sistema in učenje jezikovnih pravil naj bo podpora pri reševanju konkretnih potreb, ki se pojavljajo pri izvajanju nalog s sporazumevalnim namenom. Lahko jih obravnavamo tudi izolirano, če učencem povzročajo težave ali če so specifične za ciljni jezik. Pri razlagi ali prikazovanju jezikovnih struktur ni potrebno, da učitelj uporablja definicije ali pojme, ki so zaradi njihove abstraktnosti težko dojemljivi za to starost in za namen pouka španskega jezika v tem obdobju.

Razlage morajo biti funkcionalne in uporabne v sporazumevalne namene, primere pa postavljamo v kontekst.

Jezikovne strukture uvajamo postopno in ciklično; z razširjanjem polja sporočilnih namenov pridobijo na globini, ob tem se tudi besedišče obogati.

V zadnjem letu učenja učenci poskušajo sistematizirati jezikovne strukture.

6.2.6 Besedišče

Na področju besedišča pričakujemo, da bodo učenci poznali osnovno besedišče, zajeto v različnih tematskih področjih in situacijah, kjer potekajo izbrani sporočilni nameni.

Besede in besedne zveze morajo v glavnem ostati na ravni splošnega sporazumevalnega jezika; izbrane naj bodo skladno s predvidenimi jezikovnimi potrebami učencev po kriterijih pogostnosti, uporabnosti in stopnji težavnosti.

Upoštevati je treba tudi, da je ravno tako kot pri maternem jeziku, obseg besedišča drugačen na nivoju pasivnega ali aktivnega znanja. Tako govorimo o receptivnem besedišču (tisto besedišče, s katerim se srečujemo, ko beremo ali poslušamo in ga le prepoznavamo ali razumemo) in o produktivnem besedišču (tisto besedišče, ki ga aktivno uporabljamo v ustni ali pisni obliki). Pričakujemo, da bodo učenci na tej stopnji poznali več besed in besednih zvez na receptivni kot na produktivni ravni.

To spoznanje bo bistveno vplivalo, ne samo na izbiro, temveč tudi na način učenja besedišča. Za besede, na primer, o katerih vemo, da jih bodo učenci samo razumeli, se ni treba posebno truditi, da bi jih znali pravilno izgovoriti ali pisati; kljub temu pa se mora učitelj prepričati, da jih znajo izgovoriti in da jih prepoznajo, ko jih slišijo.

Poučevanje besedišča naj ne bo osrednje opravilo pri pouku, kajti besede se nenehno pojavljajo v vseh aktivnostih in predstavljajo pasivni besedni zaklad.

Ne glede na to je lahko delo z besediščem specifično, ko želimo ustvariti na primer semantična polja določenega področja oz. tematike in tako omogočiti boljše pomnjenje besed, ali pa ko je besedišče ključno za bralno ali slušno razumevanje.

Obstajajo tudi različne tehnike za učenje in pomnjenje besed, kot na primer:

- ponuditi različne miselne asociacije – besedilne, v enem stavku, v rimah itd.;
- ponuditi zvočne ali vizualne asociacije;
- ponuditi kinetične asociacije;
- pogosto ponavljati, narediti razvrstitvene sezname, itd.

Poučevanje besedišča naj vsekakor izhaja iz konteksta. Priporočamo tudi poznavanje dela s slovarji in iskanje alternativnih možnosti za razlago novih pojmov. Za utrjevanje lahko spet uporabljamo “resnične” igre, kot so npr. križanke, jezikovne izpeljanke itd.

7 PREVERJANJE IN OCENJEVANJE ZNANJA

7.1 SPLOŠNO

Preverjanje in ocenjevanje znanja je sestavni del učnega procesa, katerih osnovna funkcija je usmerjati in vrednotiti kakovost učnega dela v vseh njegovih razsežnostih. Vrednotenje učnega dela tako pomeni določanje relevantnih informacij, ki nam bodo omogočile sprejeti ustrezne odločitve in določati kriterije, ki jih je treba upoštevati za izbiranje in interpretacijo iskanih informacij. Pridobljene informacije bodo omogočile vsem udeležencem vzgojno-izobraževalnega procesa vpogled v uresničitev zastavljenih ciljev, kar je torej dragocena povratna informacija o značilnosti učencev, o načinu in oblikah učenja in poučevanja ter o njihovi uspešnosti, o doseženem znanju učencev, o primernosti učnih sredstev in dejavnosti, o vsebinah, skratka, o učnih programih in kurikulumu nasploh.

Preverjanje naj temelji na situacijah iz resničnega življenja, ki naj učence vzpodbudijo, da smiselno uporabijo svoje znanje, da spoznajo, kaj so se naučili in zakaj. Preverjanje ne sme biti le sklop nekih vaj, ki zahtevajo avtomatično ponavljanje določenih struktur ali na pamet naučenih besed, tamveč naj omogoči učencem, da lahko tisto, kar so se naučili, praktično uporabijo pri reševanju določene naloge. Če se učenci prepoznajo v določeni vlogi in ugotovijo, zakaj potrebujejo določeno znanje in kdaj ga bodo lahko uporabili, se tega tudi lažje naučijo ter so motivirani za nadaljnje delo. Zahtevnost preverjanja naj bo v skladu z ravni pouka. Pri odločitvi o tem, na kakšen način bomo preverjali doseganje posameznih ciljev pouka, upoštevamo uravnoteženo preverjanje vseh sposobnosti in znanja na področju španskega jezika ter skladnost načina preverjanja s tem področjem.

7.2 VRSTE PREVERJANJA ZNANJA

7.2.1 Diagnostično preverjanje

Diagnostično preverjanje znanja je oblika preverjanja, ki jo učitelj uporablja na začetku učnega procesa. Namen diagnostičnega preverjanja je ugotoviti, kakšno je predhodno znanje učencev, katere so njihove pomanjkljivosti oz. zmožljivosti. Na osnovi teh informacij lahko učitelj določi vrsto in stopnjo svoje intervencije za nadaljnje delo pri pouku. Učitelj naj pridobljene podatke po možnosti individualno komentira z učenci, da dobi zanesljivejšo sliko o vzrokih morebitnih težav, obenem pa, da ponudi učencem možnost, da razmišljajo o težavah in o načinu reševanja le-teh. Tako bodo učenci začutili, da sta njihovo nadaljnje delo oz. uspeh odvisna tudi od njih samih.

Če upoštevamo dejstvo, da učenci, ki vstopajo v zadnje triletje osnovnega izobraževanja in ki so si izbrali španščino kot izbirni predmet, prinesejo s seboj določeno stopnjo znanja in sposobnosti, ki so si jo pridobili z učenjem materinščine in drugega tujega jezika, ima potemtakem diagnostično preverjanje namen ugotoviti stopnjo doseganja zastavljenih splošnih ciljev na področju jezika nasploh.

Učenci so v prvih dveh triletjih razvili znanja in sposobnosti, ki so skupna vsem jezikom, razvili so tudi določene tehnike učenja in sporazumevanja. Tako pri drugem tujem jeziku ne kaže izgubljeni časa z osnovnimi principi, ki naj bi jih bili že usvojili (že vedo npr., kako iskati določene informacije v slušnih ali bralnih besedilih, vedo, kakšen je osnovni “protokol” ustnega sporazumevanja, itd.). Učitelj mora izkoristiti pridobljeno znanje in spodbuditi učence k transferu v nove učne situacije.

7.2.2 Sprotno preverjanje

Pri sprotnem preverjanju znanja želimo ugotavljati, kako poteka razvoj učnega procesa, se pravi, kako učenci usvajajo določene pojme, kako ravnaajo pri delu in se odzivajo na različne učne postopke in dejavnosti ter, ravno tako, kako sprejemajo vrednote in stališča, posredovana v različnih vsebinah.

S to obliko preverjanja učitelj lahko uravnava svoje delo, vpeljuje spremembe, ki so potrebne, če ugotovi, da uporabljene metode, tehnike ali sredstva niso v skladu s spoznavno ravniijo učencev, z njihovimi interesi ali potrebami.

Oblike sprotnega preverjanja znanja:

1. Opazovanje učenčevega jezikovnega ravnanja med različnimi učnimi dejavnostmi.
2. Pisni preizkusi znanja.
3. Preverjanje domačih nalog.
4. Ankete.
5. Samopreverjanje.
6. Učenčeva mapa.

7.2.3 Končno (sumativno) preverjanje znanja

To je formalna oblika preverjanja znanja, s katero želimo ugotoviti vrste in stopnjo doseženega znanja, izraženega v operativnih ciljih; je tudi sistematičen in načrten izbor tehnik in vaj, ki so

oblikovane z namenom, da učitelju, učencu in ostalim udeležencem učnega procesa potrdijo uspeh njihovega dela. Uporabljamo ga ob koncu šolskega leta ali učnega obdobja.

7.3 PREVERJANJE POSAMEZNIH JEZIKOVNIH SPRETNOSTI, SPOSOBNOSTI IN ZNANJA

7.3.1 Slušno in bralno razumevanje

Za preverjanje slušnega in bralnega razumevanja uporabljamo besedila, ki ustrezajo tematiki, ki je bila obravnavana pri pouku, kakor tudi interesom učencev in jezikovnemu znanju. Za slušno razumevanje pridejo v poštev avdio- ali videoposnetki: hitrost govora naj bo primerna, ne prehitra, ne prepočasna in brez poudarjenih regionalnih značilnosti. Besedila za bralno razumevanje ne smejo biti predolga. Navodila za reševanje nalog morajo biti jasna in nedvoumna, po možnosti naj vsebujejo tudi primer. Preden začnejo z reševanjem nalog, naj imajo učenci vpogled v vprašanja, da vedo, kam je treba usmeriti pozornost. Čas za reševanje mora biti primeren zahtevani nalogi.

Vrste besedil: kratke zgodbe, poročila, opisi, pogovori dveh ali največ treh oseb o vsakdanjih temah, navodila za uporabo, recepti, itd.

Vrste nalog: naloge so lahko ustne ali pisne (odgovori na vprašanja, kratke obnove, povezovanje, dopolnjevanje besedil z vrzelmi, razvrščanje in urejanje slik, upoštevanje navodil, itd.).

Pri pisnih ali ustnih odgovorih na razumevanje besedil ne preverjamo jezikovne pravilnosti.

7.3.2 Govor

Dejavnosti, s katerimi preverjamo sposobnost ustnega sporočanja, so glede na jezikovno znanje učencev različne. Na zgodnji fazi učenja niso prezahtevne, dopuščamo, da so bolj reproduktivne, pozneje pa naj učenci pokažejo več samostojnosti. Pri interaktivnih nalogah lahko kot sogovornik sodeluje učitelj ali učenci med seboj.

Vrste nalog: pri govornih dejavnostih učenci lahko predstavljajo sebe ali druge, poročajo in pripovedujejo o dogodkih in dejavnostih v sedanosti, v bližnji preteklosti ter o načrtih in namenih za prihodnost (bližnja in daljna prihodnost); opisujejo, dajajo informacije in vprašujejo po njih, izmenjujejo informacije, se pogovarjajo po telefonu, itd.

Pri govoru je učitelj pozoren na:

- pravilnost izgovorjave;
- gladkost govora (primerna stopnji znanja);
- ustrezno rabo besedišča glede na temo;
- ustrezno uporabo sporazumevalnih strategij;
- ustreznost govora glede na situacijo, sogovornika, sporočilni namen.

Kriterji za vrednotenje teh elementov morajo biti prilagojeni fazi učenja, v kateri so učenci.

Učencev med govorom ne prekinjamo, da bi popravljali napake. Učitelj si jih zabeleži in jih šele pozneje komentira skupaj z njimi.

7.3.3 Pisanje

Sposobnost pisnega sporočanja preverjamo z besedili, ki jih učenci napišejo predvsem s pomočjo vodenih nalog, to je na osnovi vzorcev in iztočnic. Učenci lahko pišejo kratka zasebna pisma, razglednice, sporočila, navodila, izpolnjujejo obrazce z določenimi podatki. Učencem moramo dati možnost, da po prvem osnutku svoje izdelke pregledajo, uredijo, dopolnijo ali popravijo. Zavedati se morajo, da je pisanje drugačna spretnost kot govor: pri pisanju ima sporočevalec več časa, da razmišlja, o čem bo pisal in kako bo pisal. Pisne izdelke naj učitelj zares prebere, kajti njegova prva naloga je ponuditi učencem povratno informacijo o ustreznosti sporočila in šele na drugem mestu poiskati jezikovno pravilnost. Pri popravkih naj učitelj označi poleg pomanjkljivosti tudi dobre stvari. Potrebno bo opozoriti na čitljivost pisave, kajti tudi od tega je odvisen odziv bralca, ki mu je namenjeno sporočilo. Besedila lahko pregledajo tudi sošolci ali igrajo vlogo naslovnika.

Pri pisnih izdelkih opazujemo naslednje:

- ustreznost sporočila glede na naslovnika in sporočilni namen;
- jasnost izražanja misli;
- ustreznost besedišča glede na temo;
- zgradbo stavka;
- zgradbo odstavka;
- jezikovno pravilnost (slovnične strukture, pravopis).

7.3.4 Jezikovno znanje in sposobnosti ter besedišče

Preverjamo ustno ali pisno, praviloma v kontekstu.

Vrste nalog: naloge izbirnega tipa, urejanje stavkov, povezovanje delov povedi, vstavljanje posameznih besed v stavke ali dialoge (z danim izborom besed ali brez), tvorjenje smiselnih povedi z določenimi elementi, itd.

7.4 OCENJEVANJE

Pri ocenjevanju ne gre le za povratno informacijo, ampak za dogovorjen zapis v ustrezen dokument.

Učitelj se lahko odloči za ocenjevanje, ko meni, da je učna snov primerno usvojena in utrjena.

7.4.1 Oblike ocenjevanja

a) **Ustno ocenjevanje:** pri tovrstnem ocenjevanju je treba uporabljati naloge, ki bodo dovolj zanimive in smiselne, da učence motivirajo za govorno dejavnost. Najbolj učinkovite so tiste naloge, ki spodbujajo interakcijo in s katerimi dobimo celovitejšo podobo učenčevih govornih sposobnosti, kot so dialogi, igra vlog, intervjuji; lahko so tudi enogovorne, v dvojicah ali skupinah.

Z govornimi dejavnostmi lahko ocenjujemo tudi slušno in bralno razumevanje, vendar pri tem ne ocenjujemo pomanjkljivosti v znanju slovnice ali besedišča.

b) **Pisno ocenjevanje:** naloge naj bodo čim bolj raznoliko sestavljene, da se lahko učenci izrazijo na več načinov, in naj vsebujejo izključno predelano in utrjeno snov; naloge naj bodo opremljene tudi s slikovnim gradivom (slike, sheme itd.), ki učence tudi na drugačen način seznanja z nalogo. S pisnimi nalogami ocenjujemo, poleg spretnosti pisanja, tudi slušno in bralno razumevanje, sposobnost uporabe jezikovnih zakonitosti in ustreznost rabe besedišča.

Vrste pisnega ocenjevanja:

- **Šolske naloge:** z njimi ocenjujemo doseženo znanje vseh učencev po določenem tematskem sklopu ali časovnem obdobju. Namen ocenjevanja učitelj napove vnaprej, prav tako tudi obseg snovi. Število možnih točk za posamezne naloge je vnaprej znano in zapisano. Učenci morajo imeti dovolj prostora za reševanje. Po šolski nalogi učenci napišejo skupno popravo.
- **Kontrolne naloge:** so lahko krajše kot šolska naloga. Z njimi lahko ocenjujemo le delna znanja ali sposobnosti (npr. bralno razumevanje, pisno sporočanje itd.). Tudi te morajo biti vnaprej napovedane in zanje veljajo ista načela kot za šolske naloge.

- Učenčeva mapa: v mapo učenci vlagajo svoje izdelke, za katere se z učiteljem dogovorijo na začetku šolskega leta. Prav tako se dogovorijo, po katerih načelih jih bodo izbrali in po katerih kriterijih jih bo učitelj na koncu šolskega leta ocenil.

Končna ocena je sestavljena iz preverjanja in ocenjevanja vseh štirih jezikovnih spretnosti.

7.4.2 Temeljna načela ocenjevanja

- Cilji ocenjevanja posameznih dejavnosti so jasni.
- Dejavnosti oz. vrste nalog (pri preverjanju znanja) naj učenci poznajo.
- Navodila so jasna in nedvoumna, vodene naloge vsebujejo primer.
- Kriteriji ocenjevanja so vnaprej dogovorjeni in učencem znani.
- K ocenjevanju pritegnemo tudi učence.

8 IZVEDBENI STANDARDI IN NORMATIVI

Razred za pouk španščine naj bo primeren za delo v manjših skupinah.

Pouk naj poteka v sodobni učilnici z grafoskopom, video rekorderjem, TV-sprejemnikom, kasetofonom z možnostjo souporabe računalniške opreme oz. multimedije.

Šolska knjižnica naj bo opremljena s slovarji, slovniciami, revijami, knjigami (tudi za uporabo v razredu).

Učna gradiva, ki naj jih učitelj uporablja, naj bodo audio-video, pisna in računalniška gradiva ter slikovno gradivo, torej:

- fotografije ali risbe velikega ali majhnega formata;
- diapozitivi;
- stripi (za utrjevanje časovnega poteka pripovedi in kot vzpodbuda za ustno in pisno izražanje; stripi so lahko tudi zabaven in lahko dostopen vir informacij o kulturnih vidikih in tudi o značilnostih različnih registrov v jeziku);
- računalnik (programe za učenje španščine se lahko prilagodi za potrebe poučevanja/učnega procesa: igre, slovarji, pravopisni korektorji, itd.; *Inštitut Cervantes* razvija programe te vrste, da bi tako zadostil zahtevam in potrebam, ki jih narekuje razširjanje španščine po vsem svetu).